

Az öt elem könyve

(alias az Öt gyűrű könyve)

// Strayer6

Muszasi nevét nem kell bemutatni, hiszen máig töretlen népszerűségnek örvend Japánban.

A példátlanul tehetséges kardforgató már gyerekként magán hozta későbbi életének meghatározó elemeit. Korát meghazudtoló módon értett a kardforgatáshoz, igyekezett a legnagyobb kihívást jelentő ellenfeleket kihívni, már akkor se vetette meg a szamurájetiket által elítélt módszereket és nem volt erőssége a tisztálkodás. A híres ronin 13 éves korában hívta ki első ellenfelét, a környék leghíresebb kardforgatóját. Miután mindenki meglepetésére legyőzte, visszavonult 3 évre gyakorolni, majd az azt követő elsőprő győzelem után újból pár év fizikai felkészülés következett. 21 és 29 éves kora között majd 60 párbajon vett részt és mindből sértetlenül került ki. Bejárta a szigetországot és mindenhol kihívta a leghíresebb iskolák mestereit, hogy megtudja jobb technikával harcolnak-e nála. Nem talált legyőzőre, viszont sok iskola bukását okozta. Aktív harci pályafutása végén az ország legelismertebb szamuráját egy ócska, használt evezőből hevenyészve kifaragott kardra emlékeztető bottal ölte meg.

30 éves korában visszavonult és a művészeteknek szentelte maradék éveit. Nemcsak a kardvívás terén ért el művészi szintre, hanem a kalligráfiában, festészetben, szobrászatban is. Mindezt annak tulajdonította, hogy az

elmelkedéseknek és buddhizmusnak köszönhetően megvilágosodott. Sokáig nem volt hajlandó egy földesúr birtokán sem letelepedni, végül mégis kötélnék állt. 50-es éveiben többször is alkalmat kínálkozott volna, hogy megmérkőzzön Japán hivatalosan első számú szamurájával, Tokugava sógun személyes kardoktatójával, ám Muszasi minden alkalommal elutasította a lehetőséget. Ahogy kortársai, úgy a mai történészek is egyetértenek abban, hogy nem attól tartott, hogy alulmarad, hanem egyrészt a megvilágosodás olyan szintjén állt már ekkor, hogy nem okozott gondot számára, ha nem bizonyította be, amit mindenki tudott: hogy ő nyerne.

Másrészt túl sok gondot okozott volna mindenkinek, ha egy ronin legyőzte volna a sógun mesterét. Muszasinak esze ágában sem lett volna az udvarba költözni, emellett nem utasíthatta volna el a számtalan kihívót, akinek az ország első számú bajvivójára fájt volna a foga. És azt sem szabad kihagyni a számításból, hogy bármilyen megvilágosodott és elismert mester volt is Muszasi, a személyes tisztálkodást és ruhái mosását egész életében elhanyagolta, ami újabb feszültségeket szült volna a sógun udvarában. (Akit érdekel a Muszasi életéről szóló Eidzsi sorozat első kötetének ismertetője, az Animagazin 12. számában bővebben olvashat róla.)

60 évesen írta az Öt elem könyvét, ami Magyarországon Öt gyűrű könyveként is ismernek. A mű pontosan tükrözi írója szellemiségét: rövid, lényegretörő és mindent átfogó. Muszasi elmondása szerint aki gondosan tanulmányozza ezt az írást, az megérti az általa alapított Ni Ten Ichi Ryu (Két ég egy iskola) titkait. A kardforgató még gyerekkorában kigondolt egy kétkardos harci módszert, amely akkoriban szinte eretnek gondolatnak számított a szamurájok körében. Erre a kétkézes harci módszerre utal az iskola neve is.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez!

Muszasi valóban legyőzhetetlennek bizonyult, de sajnálatos módon hiába az Öt elem könyve és a korában népszerű iskola, elveszett a tudása.

A könyvből érződik, hogy egy megvilágosodott személy írta, ráadásul számos apró utalás lapulhat elrejtve a sorok között (bizonyára nem véletlenül éppen a taoizmusban is ismert öt elemre épülnek a fejezetek címei). Mindazonáltal ez egy harcosoknak írt könyv, amit egy harcos írt. Inkább gyakorlati harci tanácsokat találhatunk benne, mint elvont tanításokat. Ámbár a stratégiában és a harci lépésekben leírtak némelyike általános érvényűen alkalmazható számos nem harci helyzetre is.

A Föld könyve

Ez a könyv a stratégiáról és a stratégia útjáról szól. Muszasi különbsé-

get tesz a kard útja és a stratégia útja között, emellett azt is kijelenti, hogy a stratégia útja csak egy a sok közül. Hiszen létezik a földműves útja, a kézműves útja, a buddhizmus útja vagy akár a kalligráfia útja. Egy jó harcosnak azonban szüksége van stratégiai ismeretekre, mert mint Muszasi kijelenti, hogy „Ha megismered a nagy dolgokat, akkor megérted a kicsit. A sekélyes által megismered a mélységet is.” Ebben a részben szó esik Ni Ten Ichi Ryuról, kiemeli miért hasznos egyszerűen két fegyvert forgatni és hogy miért kell elsősorban egy hosszukardot (katana) és rövidkardot (wakizasi) használni. Ugyanakkor kiemeli, hogy minden fegyvertípust ki kell ismerni és tudni kell, hogy mikor van a legnagyobbat hasznunk. Így Muszasi például a muskétát az egyik leghasznosabb fegyvernek tartja és az íj elé helyezi. Azt is fontosnak tartja, hogy egy har-

cosnak ne legyen kedvenc fegyvere. A megfelelő ritmust is csatadöntőnek tartja. Végezetül itt sorolja fel az iskolája által megkövetelt törvényeket, amelyek nagy részére művében is kitér:

*Ne légy rosszindulatú
Szorgalmasan gyakorold a Ni Ten Ichi Útját
Ismerd meg az összes művészetet
Tudjad a különböző szakmák Útjait
Tégy különbséget a mindennap nyeresége és
vesztésege között
Fejleszd az intuíciót és a mindenhez való
hozzaértést
Fogd fel a dolgok igazi lényegét, amit a szem
nem lát
Az apróságokra is szentelj figyelmet.
Ne csinálj semmit „haszon” nélkül*

A Víz könyve

Gyakorló harcművészeknek ez lehet a leghasznosabb rész. Egyrészt kiemeli a nyugodt éberség fontosságát és hogy milyen fontos a szellemi hozzáállás, mert kellő szellemi erősség nélkül esély sincs a győzelemre. Emellett részletesen taglalja a különféle állásokat, támadási és védekezési pozíciókat valamint felsorol néhány csatadöntő támadásfajtát is. Ennek a résznek a legnagyobb gyakorlati haszna. A különféle támadási és védekező módokat nemcsak részletesen leírja, de azt is megmagyarázza, hogy milyen helyzetben milyen előnyhöz juthatunk általa.

A Tűz könyve

Ez a rész folytatja az előző részben leírt gyakorlatias gondolkodást, de míg a víz könyve inkább technikákat sorolt fel, a tűz könyve arra összpontosít, hogy milyen stratégiával, taktikai húzásokkal lehet bebiztosítani a győzelmet. Ezeknek a tanácsoknak külön érdekességük, hogy nem csak párbajok során vethetik be őket. Egy tapasztalt hadvezér akár a csatákban is bevetheti őket. A tűz könyvében nem találunk olyan részletes technikai leírást, mint a víz könyvében, viszont jó taktikákat kínál a támadáshoz és a védekezéshez is.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez!

A Szél könyve

Habár a szél könyvében nem esik közvetlen szó Muszasi iskolájáról, mégis sokat tanulhattak belőle tanítványai. Ebben a részben különböző szempontok szerint vizsgálja meg és minden alkalommal indoklással alátámasztva megkritizálja a többi iskola technikáit. Kitér például a túl hosszú, túl rövid kard használatára, a lábak szerepére, a tekintetre és a gyorságra. Érdekes olvasni ahogy kiemeli a többi iskola általános technikáinak hátrányait.

Az Ūr könyv

Ez a mű legelvontabb, legfilozofikusabb része. Muszasi állítása szerint itt tanulhatjuk meg iskolája alapjait, de a kevesebb mint egy oldalas leírás sokat kell meditálni, hogy valaki eljusson abba az állapotba, amikor meglátja az összefüggéseket. Mivel nehéz erről a részről pontosabb leírást adni, inkább végszóként bemásolom pár sorát:

„Amíg nem ismered az igazi Utat, a buddhizmusban vagy a mindennapi életben, azt fogod hinni, hogy helyes nézeteid vannak a világról. De ha előítélet nélkül nézel a dolgokra a világon uralkodó elvek szempontja szerint, rájössz, hogy a különböző emberek elfogultságai miatt vannak különböző nézetek, amelyek letérítik őket a helyes Útról. Jegyezd meg jól, a helyes belső beállítottság a lényeg, az igazi szellem pedig az Út.”

